

завдання фізичного знищення всіх храмів та віруючих. Проте радянська імперія зла зникла, Церква Божа виконує своє місію, а могила єпископа Димитрія у Літині дбайливо доглядається. Серед літинчан існує повір'я, що допоки ця могила буде доглянутою - доти Літин будуватиме всі біди на нещастя.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. ДАВіО. Ф. Р-6129, оп. 18, спр. 109, арк 56-56 зв.
2. Полтавіка. Полтавська енциклопедія. Том 12: Релігія і церква/ Гол. ред. О.А. Білоусько. – Полтава: Вид-во «Полтавський літератор», 2009. – 756 + XL с., іл.. схеми, карти, табл.
3. Сварчевський А. Подільська голгофа ХХ століття. - Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2016. - 208 с.
4. Священномученик Онуфрій (Гагалюк). Письма и статьи. Часть 54. Мнение о принятии в Церковь Божию Димитрия Галицкого .https://web.archive.org/web/20150526193212/http://azbyka.ru/otechnik/O_nufrij_Gagaluk/pisma-i-stati/54

Олександр Неприцький, Тетяна Неприцька, Олексій Гаврилов

«ЄВРОПЕЙЦІ ВІННИЧЧИНИ» - ПРОЄКТ ОБЛІКУ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ

В статті проаналізовано реалізацію проєкту «Європейці Вінниччини» та визначено можливості практичного застосування його результатів.

Ключові слова: проєкт, «Європейці Вінниччини», регіональний рівень.

Європейська ідентичність сучасної України – актуальна тема, що викликає чимало дискусій, які безперервно точаться (з різною інтенсивністю) в суспільстві протягом всього новітнього періоду незалежності нашої держави. Черговий сплеск європейського дискурсу можна було спостерігати після нападу російських військ на територію України в 2014 році. Протягом 2015-2019 рр. було підтримано, профінансовано і реалізовано значну кількість патріотичних та проєвропейських проєктів. На регіональному рівні може бути розглянутий, як приклад, проєкт «Європейці Вінниччини», що був втілений в життя у 2016 році.

Комплексного аналізу проєктів, спрямованих на формування європейської ідентичності мешканців України загалом, та її окремих регіонів, проведено ще не було. Проте, дослідження, що мали на меті вивчити сучасний стан формування української ідентичності наголошують на антагоністичності європейської і російсько-євразійської цивілізацій [7, с.210] у цьому процесі, а також акцентують

сплеск українських культурно-мистецьких, освітніх проєктів після Революції Гідності та їх безпрецедентну роль у трансформації всієї культурної екосистеми нашої держави [4].

Мета даної статті: проаналізувати реалізацію проєкту «Європейці Вінниччини» та визначити можливості практичного застосування його результатів.

Проєкт «Європейці Вінниччини» був розроблений і реалізований Вінницькою обласною організацією Міжнародної громадської організації «Україна-Польща-Німеччина», як переможець у конкурсі з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2016 році. Передбачалось інформування, популяризація та просування історичних відомостей про відомих діячів Європи, що народилися або проживали на території Вінницької області, шляхом створення історично-туристичної карти, проведення інтерактивних заходів та організації прес-туру по місцям походження європейців Вінниччини.

Практика використання видатних особистостей, що народилися, проживали чи працювали на території певного населеного пункту чи регіону для формування ідентичності населення, позитивного іміджу мешканців та брендингу території, є стандартною і поширеною в світі: Михайло Коцюбинський пов'язаний із Вінницею та Черніговом (Україна), Стефан Жеромський – з Масловом (Польща), Бенджамін Франклін – Бостоном (США). Особливістю проєкту «Європейці Вінниччини» було узагальнення і поширення інформації про осіб, відомих у Європі (так чи інакше пов'язаних із європейською цивілізацією), що мали причетність до Вінницького регіону – народилися, творили, жили, перебували, поховані тощо на Вінниччині. Таким чином популяризувалася ідея, що Вінниччина і її сучасне населення, через історичну спорідненість та культурну спадщину, це органічна частина Європейської цивілізації.

Щоб проєкт не став профанацією, до складу робочої групи було залучено співробітників обласного краєзнавчого музею, державного архіву Вінницької області, кафедри всесвітньої історії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Це забезпечило високий науковий рівень проведення пошукової роботи та підготовки інформації. Але, в результаті, оприлюднювалися тексти не в науковій редакції, а в публіцистичній (із залученням фахових журналістів та громадських активістів), що було зумовлено метою проєкту – «популяризацією... історичних відомостей» [3, с.2].

Характерною особливістю реалізації проєкту було залучення користувачів соціальних мереж до обговорення отриманих результатів. Через п'ять років після завершення проєкту (на час написання даної статті) саме ця частина проєкту і залишилася доступною для широких мас – сторінка «Європейці Вінниччини» [1] в

соціальної мереж «Фейсбук». Інтерактивна карта на сайті ВОО МГО «Україна-Польща-Німеччина», на жаль, перестала функціонувати.

Обчислювальним результатом проєкту стало висвітлення на фейсбук-сторінці понад 300 біографій діячів літератури, мистецтва, архітектури, промисловості, військової справи тощо. Сто біографій «європейців Вінниччини» було надруковано і розповсюджено по школах, бібліотеках, громадських організаціях тиражем у 5000 буклетів (українською та англійською мовами). Надруковано 300 карт українською та 300 карт англійською мовами. Виготовлено двомовний бренд-вол розміром 2*3 метри (у форматі фотозони) [6, с.4]. Також було створено інтерактивну карту, яка не була передбачена планом проєкту, але з'явилася завдяки активісту, громадському діячу і блогеру Ігорю Чепугову (помер у 2019 році).

З метою популяризації отриманих результатів на завершальній стадії реалізації проєкту було організовано триденний прес-тур для 20 журналістів, які відвідали Нову та Стару Прилуку, Махнівку, Вороновицю, Хмільник, Курилівку, Пиків, Уладівку, Іванів, Браїлів, Межирів, Северинівку, Чернятин, Бар, Митки, Котюжани, Вищеольчедаїв, Муровані Курилівці, Мурафу, Шаргород, Шпиків, Печеру, Сокілець та Немирів. Журналісти змогли оглянути палац Мерінга, могилу Тимка Падури, пам'ятник Ференцу Лісту, садибу Вітославського-Львова та інші пам'ятки [2].

Результатом роботи над проєктом став значний масив матеріалу, що був систематизований за іменним покажчиком, географічними прив'язками, сферою занять, національним походженням понад трьох сотень видатних діячів, які були пов'язані з Вінниччиною і створювали можливість прослідкувати наш регіон у родинних, фахових, культурних зв'язках з іншими територіями Європи.

У той же час, зібрана інформація про палаци, садиби, фортеці, заводи змушувала зосередити увагу на незадовільному стані, у якому перебувають переважна більшість пам'яток історії та культури на Вінниччині, і на необхідності виділення неймовірно великої кількості коштів на їх реставрацію. (А в деяких випадках – це вже безповоротні втрати і неможливість відродження пам'яток.)

Практичні результати проєкту використовуються для планування туристичних маршрутів мешканців та гостей Вінниччини, популяризації регіону в Україні та поза її межами, виховання патріотизму та формування сучасної української ідентичності без комплексу меншовартості. На основі проведених досліджень Вінницькою обласною державною адміністрацією планується зняти промощійний фільм.

Проте, без подальшого виділення ресурсів (фінансових, кадрових, організаційних) на збереження та просування отриманих результатів, користь від проведеної в рамках проєкту роботи буде стрімко зменшуватись.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Європейці Вінниччини. Загальнодоступна група. Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/969854133111968>
2. Маршрут прес-тура «Європейці Вінниччини». Жовтень 2016. 1 с.
3. Опис програми (проекту, заходу) та кошторис витрат для її виконання (реалізації). «Європейці Вінниччини». Додаток 2. – Вінниця 2016. – 8 с.
4. Песенті М. Культурне відродження та соціальна трансформація України. 5. Роль культури та мистецтва у зміцненні стійкості постмайданної України // Український форум. Листопад 2020. Chatham Hous. 51 с.
6. Підсумковий звіт про виконання програми (реалізацію проекту, заходу) Вінницька обласна організація Міжнародної громадської організації «Україна-Польщі-Німеччина». Проект «Європейці Вінниччини» – Вінниця 2016. – 6 с.
7. Руденко Ю. Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 364 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Антонюк Оксана Юрїївна – аспірантка Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Бабій Людмила Іванівна – викладачка Вінницького центру професійно-технічної освіти технологій та дизайну, аспірантка Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Бондар Юрій Георгійович – студент 3-го курсу історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Борзов Сергій Сергійович – начальник Вінницької обласної військової адміністрації.

Войтович Валерій Васильович – викладач суспільних дисциплін ДВНЗ «Могилів-Подільський монтажно-економічний коледж», член правління Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України, Почесний краєзнавець України, м. Могилів-Подільський Вінницької області.

Гаврилов Олексій Валерійович – голова Вінницької обласної організації МГО «Україна-Польща-Німеччина».

Гальчак Сергій Дмитрович – доктор історичних наук, професор кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, член-кореспондент Української академії історичних наук, голова правління Вінницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України, заслужений працівник культури України, Почесний краєзнавець України.

Гевель Олена Сергіївна – студентка 2-го курсу історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Гончар Іван Петрович – кандидат економічних наук, пенсіонер, смт Муровані Курилівці Могилів-Подільського району Вінницької області.

Гороф'янюк Інна Валентинівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, заступник декана з наукової роботи факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гребеньова Валентина Олександрівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри культури, методики навчання історії та спеціальних історичних дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.